

מוכירות הממשלה

סנאטוריה

ש מ ר
איתן 1 אלק 2

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת ועדת השרים לבחינת תכניות פיתוח הטיכון
לשנים 1975-1979/80 אשר הוקמה על-פי החלטה מס 92
של הממשלה מיום י"ח בחשוון תשל"ה (3.11.74)

י"ז בטבת תשל"ה - 31.12.74

בכחו השרים: א. עופר - יו"ר, י. בורג, ח.י. צדוק, ט. רוזן,
י. רבינוביץ.

בעדרו השרים: א. ארזן ח. בר-לב

ח"כ פ. ספיר	- הסוכנות היהודית
א. גפני	- משרד האוצר
י. דור	- משרד המסחר והתעשייה
ד. וינשל	- משרד הטיכון
א. ז'וריבי	- הסוכנות היהודית
ט. זורע	- מנהל מנהל מקרקעי ישראל
צ. טרלו	- משרד המשפטים
ח. קובנסקי	- משרד הפנים

א. ליינצסקי - מזכיר הועדה

סדר היום: שכ/6 הפיזור הגיאוגרפי של תכניות פיתוח הטיכון
לשנים 1975-1979/80

שכ/7 פריסת הבנייה לעולים במסגרת תכנית פיתוח הטיכון
לשנים 1975-1979/80

שכ/8 ועדות לבחינת צוטאים במסגרת תכנית פיתוח הטיכון:
ועדה לקביעת פריסת הטיכון באיזור המרכז

שכ/9 פריסת הטיכון בערי פיתוח

רשמי: אלג זיקר

פיתוח/..

שכ"ס. הפיזור הגאוגרפי של תכנית סיריה טימן א.מ.ר.
1975-1979/80

השר א. עופר : אני מבקש לפתוח את הישיבה. וכן לפתוח

את עמוד 2, דו"ח ועדת מנכ"לים. לפי ההחלטה, הוקמה ועדה לתאום עמדות המשרדים השונים, כשאנו מדברים רק על הבנייה הציבורית. הבנייה הפרטית אינה בידנו. לפי הצעת ועדת המנכ"לים, הפיזור הגאוגרפי באחוזים יהיה : ירושלים - 11%, הגליל - 32%, הרצועה החוף - 32%, הדרום והנגב - 25%. לעומתה, מציעה תכנית משרד השיכון ב-3% יותר ברצועה החוף, אשר ילקחו מהדרום. לבד מזה, אין הבדל בין הצעת ועדת המנכ"לים לבין הצעת משרד השיכון. להצעה זו מסכימים 6 מתוך 7 משרדים, עם הסתייגויות לגבי רצועה החוף של המנהל. הצעת המנהל היא - ירושלים - 13%, הגליל - 33%, ** הרצועה החוף - 21%, הדרום והנגב - 26%, אחר - 7%.

אני מציע לאשר את הצעת ועדת המנכ"לים, ואח"כ לדון ב-2 ההסתייגויות - של נציג האוצר ושל נציג משרד הקליטה.

השר י. בורג : אני קיבלתי דף זה עכשיו, ואיני יכול להחליט ברגע זה ~~האם~~ ~~האם~~ האם -3% לכאן או לשם, משמעותיים. אני מבין כי אפשר לשנות זאת באמצע, אבל אני מייחס משקל רב לסעיף 2 בהצעה. כי יכול להיות, שכאן, באופן תאורטי, מקבלים משהו, ובשנה הבאה יבוא מישחו ויגיד כי יש יותר מדי זוגות צעירים ופחות מיד עולים, או להפך, וכל מה שנחליט כאן, לא יהיה שווה.

השר א. עופר : בשביל זה יש את סעיף 3.

השר י. בורג : אני רואה את המשמעות העיקרית בסעיף 2, ואני מציע לייחד ויכוח לעניין הזה.

כ"ז. סייס-הכניה P.187 דמגרת מנהל-גילח שיכון P.11
1975-1974/80

השר א. עופר : באשר לסעיפים 3.2 ו-4, אני מציע

כי בנוסף לפרופורציה הזו, תבנה עוד

5,000 - 6,000 דירות לעולים הגרים היום בדירות שכורות ברצועת החוף, או באזור המרכז. היות והם נמצאים כבר שם והיות וניתנו להם דירות בשכירות, יש לבנות להם דירות באזור מגוריהם, לכן אני מציע, להוסיף לפרופורציות האלה 5,000 - 6,000 יחידות דיור.

מר א. גפני : זה ישנה את הפרופורציות .

השר א. עופר :

כן, בהחלט, אם נוסיף לשנתיים הבאות את אותן דירות לעולים הגרים היום בשכירות ברצועת החוף, זה ישנה את הפרופורציות.

מר ספיר :

אנו דיברנו בישיבה הקודמת על 16,000, ואני רואה, כי בכלל, יש פה הצעה על 9,000. היות והמדובר הוא בעליה, אז מי שמציע 9,000 או 12,000, יואיל לדבר איתנו. יתכן שלא יבואו עולים ולא נצטרך אף דירה אחת, ונמסור את הכל, אבל היה מדובר על 16,000, ואם יוחלט כאן על 9,000, אני אודיע בהנהלת הסוכנות הרחבה, אשר מתכנסת בקרוב, כי אין מה לדבר על עליה, משום שאין בשבילה שיכון. כי אינני רוצה את הבזיון הזה אשר ביזה אותנו, במשך השנתיים - שלוש האחרונות, על-פני כל העולם, משום שלא היה שיכון, ואנשים הגיעו לארץ וירדו. הבוקר היה פה מועדון הנשיאים ואני יכול לדבר איתם בעניין. אני רוצה שיהיה רשם, כי אם מדובר על 9,000 דילות, אני מתנגד, ולפני שזה יודלף החוצה, אני רוצה לייעץ ברור, כדי שלא נגיע שוב לבזיון שהיה עם הכסף, הדמעות והחרדות. ולא הייתי רוצה לקרוא שוב בעיתונים כי עולה חדשה איבדה את עצמה לדעת במעון קליטה. לכן, אם כך, אני אודיע מייד לסוכנות הרחבה שמתאספת פה עם חבר הנאמנים, שאין מה לדבר על עולים. ובעצם יכולתי להגיד זאת למעודון הנשיאים כבר היום, כדי שהם לא ילכו לקיסינג'ר ולכל

ולכל העולם, כדי לבקש היתרי יציאה.

כמו כן, ראיתי בדף הזה, כי מבקשים 12 אלף וכי משרד השיכון מערער. על כל פנים, היה נהוג כל השנים, כי מדברים עם מי שנחוצ, עם מי שלא היה בסוכנות. אני רואה כי מנהל מקרקעי ישראל מציע כאן 33% לבניה בגליל, וזה ענינו, אנו בזמנו ביקשנו מכמה מאות צעירים שיעלו לגליל - 100 לקרית שמונה, 200 לחצור ועוד 100 לשלומי. הדבר היה מתוכנן להעשות בסוכות, ומסוכות זה נדחה לחנוכה, והיום צלצל אלי בר-לב ואמר כי הוא רוצה לדבר איתם, כי הם לא רואים שאפשר יהיה לבנות שם דירות, בנוסף לאחוזים המוצעים.

כמו כן חזרתי ובדקתי את פיזור הדירות השכורות והתברר לי, כי מתוך 7,000 דירות שלקחנו בשכירות, 6,000 הם במרכז הארץ. ואתה טוען כי אינך יכול לקחת משתכן בשכונת עוני הגרם בתל-אביב ולשלוח אותו לחצור - הוא הדין, עוד ביתר חוקף, בנוגע ל-6,000 המשפחות האלה. משרד הקליטה שכר את הדירות הללו, ואנו נצטרך להחזיר אותן, תוך שנתיים - שלוש, אז איך אפשר יהיה לומר לאנשים אשר הסתדרו כבר במרכז, שם פננסתם, הילדים הולכים שם לבית-ספר, והם נקלטו כבר מבחינה חברתית, כי בגלל שאי-אפשר לבנות להם דירות במרכז, שילכו ליד ההר ליהופיץ. זו תהיה השערוריה הכי גדולה. ואם אתה אומר כי יבנו כ-2,000 יחידות בשנה, הרי לא תוכל לפתור את הבעיה תוך 3 שנים, ומה נוכל להגיד לעולה החדש. לכן אני אומר, כי לגבי ה-6,000 דירות הללו, יש להוציא אותן מכלל חשבון. ואם אנו לא נחליט על כך כאן, אני אבקש כי יהיה ברור באיזה שהוא פורום יותר רחב. או שאני אקח את השר ש. רוזן ואלך לרה"מ לספר לו על העניין. כי אותם משפחות אשר הסתדרו באזור המרכז, הן בעבודה והן מבחינה חברתית, אם אנו נזיז אותן משם, הן ירדו מהארץ. לכן הן צריכות לקבל דירות שם. גם כתוב בחוזה של כל משפחה

מר ספיר

כי תוך שנתיים היא תקבל דירה מאזור מגוריה. לכן צריך לתת לה דירה שם.

השר א. עופר : אנו לא דנים עכשיו על תקציב השנה הבאה.

תהיה על כך ישיבה עם שר [REDACTED] האוצר,

שר הקליטה ושר השיכון, אשר עוסקים בעניין התקציב לשנה הבאה, אך לא במסגרת הועדה הזו. לכן אנו לא רוצים עכשיו לדון על זה. אנו דנים עכשיו על הפרופורציות.

מר ספיר : אותי מעניינות הפרופורציות של העולים. כל

היתר אינן מעניינות אותי.

השר א. עופר :

לכן, אני מציע, בואו נגמור, קודם כל,

את הפרופורציות הכלליות, ואח"כ אפשר לגמור

את הפרופורציות של העולים, עם בעיות התקציב של השנה הבאה. לכן אני מציע לקבל את החלטת ועדת המנכ"לים, עם שינויים בסעיפים 2, 3, 4. כי התכנית היא נוקשה מדי.

מר ספיר :

כיוון שבעקיפין, יש לעניין העולים קשר

להחלטה הזו, אני מציע, כי קודם יחליטו

על האחוזים של העולים.

השר א. עופר :

מוצע לנו היום, להחליט, קודם כל, על הפיזור

הגיאוגרפי, כשהוויכוח על כך היה כבר לפני

שבוע, ואין ספק כי ההצעה הזו מבילה אותנו באפשרויות ללכת למספר פתרונות לעולים באזור החוף. אך אם אנו מקבלים את הצעת משרד השיכון על 35% ברצועת החוף במקום 32% לפי הצעת ועדת המנכ"לים, זה מרחיב את האפשרויות.

מר ספיר :

אני מבקש כי יחליטו קודם על ענין השיכון

לעולים. גם זרו אמר כי הוא מבין את ענין

העולים וכי בהצעתו כי נסיון לפתרון.

השר א. עופר :

הוא התכוון לבנייה הפרטית.

מר ספיר :

את ה-16 אלף שאני דורש אפשר להפוך

לאחוזים, אך אני רוצה להסביר לאנשים

שלא היו בישיבה הקודמת את הענין. אני רוצה להתייחס רק לנקודה

אחת. אני סיפרתי כי העליה ירדה השנה לנקודת שפל. מרוסיה עלו

הרבה פחות מחצי, ולענין יש כמה סיבות - קודם כל, משום שהרוסים

לחצו על האמריקאים. ושנית, משום שקיימים נושרים, אשר היו החודש

37%, כאשר מתוכם, מספר הנושרים מקרב העולים מרוסיה הגיע ל-80%,

משרבים בכלל לא הגיעו לארץ משום ~~שמצעות~~ שמעו. צבי נצר

היה בחו"ל ודיבר עם 30 - 40 משפחות והתברר כי הם קיבלו מכתבים

מהארץ, כי לא כדאי להם להגיע בשל בעיות שיכון, בעיות חברתיות

והבירוקרטיה. הרוסים הם ברובם אקדמאים, שאנו מחפשים דרך כיצד

לסדר אותם בעבודה. והיום דיווחתי למועדון הנשיאים, כי אין בעבודה,

בינתיים, קשיים מיוחדים.

גם אנשי המערב, אשר הלכתי לראות אותם

במרכזי קליטה, ברובם הגדול אקדמאים. אלה הם אנשים אשר רוצים סידור

בין נהריה לאשקלון. עכשיו, היות ובבאר-שבע יש בית חולים ויש דימונה,

אפשר לדחוף גם קצת לשם, אך בעצם, צריך היה לתת להם, בשלב זה,

בין 70% - 75% בין נהריה לבאר-שבע. את ירושלים הם רוצים, אך

בבית-שמש הם כבר אינם מוכנים לגור. וכשאני הצעתי לבחור לעבור לגור

לבית-שמש, וזה בחור הנמצא כבר 3 שנים בארץ, הוא אמר לי כי

הוא ירד מהארץ. מספר היורדים השנה הגיע ל-8,000 - אולי הלשכה

לסטטיסטיקה תתן מספרים מדויקים יותר - אבל נדמה לי שהירידה היא

הרבה יותר גדולה מאשר בשנים קודמות. ואסרוצים עליה אז צריך לבנות 16,000 יחידות בשנה, ולהוסיף לכך את הדירות הקנויות מיד שניה. אני הצעתי 10,000 יחידות דיור ברצועת החוף, כולל נהריה, ואתה הצעת פשרה על 9,000.

הפשרה שלי היתה של שנתיים.

השר י. בורג :

מר ספיר : על ירושלים אני מסכים, אך בדרום ובגליל הצעתי אחוזים יותר קטנים. ואם תשאל אותי מה לעשות עם הגליל - בישראל יש עכשיו ריבוי טיבעי של 45 אלף איש. אנשים יוצאים מהצבא, אז צריך לתת להם דירות. ואנו התחלנו כבר באיזו קומפניה בנושא זה עם עופר, בר-לב וברעם. ריכזנו את הדיור הקיים היום ונאמרתי להם כי יעשו משהו על-מנת שגם ישראלים צעירים ילכו לקרית-שמונה. כי אחרי שהם ילכו לשם, אולי אפשר יהיה לשלוח לשם גם עולים. כי היום לשלוח עולים לקרית-שמונה, זה אומר לתת להם כרטיס חזרה לרוסיה. כי בקרית-שמונה, לא נקלטה אף משפחת עולים אחת ב-3 השנים האחרונות. כך שלגבי קרית-שמונה, חצור, נתיבות, מעלות, שלומי וירוחם, אלה הם מקומות שאי-אפשר לשלוח אליהם עולים. ואם ילכו עולים לחצור, מה הם יעשו שם? אם היה מישהו מביניהם שהוא סופר סת"מ, הוא היה יכול להסתדר שם, אך אחרת, אין מה לעשות שם. הטרגדיה היא, שמהרוסים, אף אחד לא הולך לעבודת כפיים, ואילו אצל האמריקאים, המצב הוא פחות או יותר אותו הדבר, ולשלוח אנשים לשם, זה אומר רק לשטות בעצמנו. ואני קצת יודע על מה אני מדבר, כי ביום שישי האחרון נפגשתי עם עולים עם בעיות כאלו, ובא אלי גבר בסענות, ואמר כי הוא כבר הסתדר במקום מסויים, הוא עובד שם, שם החברים שלי, ופתאום נותנים לו שיכון במקום אשר משם להגיע למקום עבודתו הוא צריך לנסוע ב-3 אוטובוסים. לכן מוטב לו לחזור בחזרה.

מר ספיר

אני אמרתי זאת כבר בישיבה הקודמת, ואני אומר זאת שוב, שאם לא יחליטו על בנייה לעולים לפי הצעתי, אני אלך לראש הממשלה. ויש לי עוד דרכים ציבוריות איך להציג את העניין ולהוכיח כי פה הדיבור על עליה הוא שקר אחד גדול. ויש לי סטטיסטיקה על מה שקורה ב-3-4 השנים האחרונות, ואם תשלח אותם לקרית-שמונה, או חצור, מה הם יעשו שם?

השר א. עופר : לנצרת זה גם הגליל.

מר ספיר : אני לא נגד כל הגליל. נצרת בוודאי שאפשרית וגם כרמיאל ונהריה. ובדרום, גם אשקלון ובאר-שבע. אבל בינתיים, ל-6,000 המשפחות הגרות בדירות שכורות בסביבות תל-אביב, יש למצוא פתרונות שם, כי שם הם הסתדרו בעבודה ושם הם חיים. אם תהיה עליה המונית של 100 אלף עולים בשנה, נוכל אולי 5,000 משפחות למקומות כאלה, אם תמצא להם עבודה שם. בכל אופן, אף עולה לא ילך לשם בלי עבודה. אז הצעתי פה הצעה - באזור החוף - אשקלון, נהריה, עכו - 9,000 מתוך 16,000. בירושלים - 1,200, בגליל - 2,500, בנגב - 3,300, סה"כ - 16,000. אם יחליטו להתחיל לבנות 12,000, ניתן לבנות עוד 3,000 נוספות, ואם תשאלו באיזה כסף? התשובה היא - במקום הכסף שהולך לאוניברסיטאות.

השר א. עופר :

בישיבה הקודמת היה ויכוח, ואני הצעתי עקרונית, כי ברצועת החוף, כולל אשקלון, נהריה, ועכו, לא בונים לעולים יותר מ-45%. ספיר הציע 60%, ובסוף היתה פשרה על 55%. אם אתה רוצה שנכריע על העניין, אני מוכן שנכריע בנקודה זו.

מר ספיר : אתה הצעת 33%, ואני לא רוצה שנצביע כדי לרמות את עצמנו. אני מסכים רק ל-57%. והיה לי הרושם, בישיבה הקודמת, כי השר י. בורג, השר אוזן, השר רבינוביץ והשר רוזן, היו בעד 57%.

השר א. עופר : אני מציע שיצביעו בעד ההצעה שלי, בעד או נגד. אם תתקבל ההצעה, אתה תוכל לערער עליה בפני המוסדות. יושבים פה 5 שרים, ואני אצורף את קולותיהם של אלה שאינם, נצביע ונראה את תוצאות ההצבעה. השר אוזן, למשל, אמר לי למחרת, כי הוא חשב שוב-פעם, ומותר לו בהחלט לשנות את דעתו.

השר י. בורג : אני חושב, שאנו כאן בעירובייה מאוד מענינת, או אולי בטרגדיה בין החלטות על עתיד הארץ והעליה, לבין החלטות על מספרים. אני חושב, שאפשר לומר בקלות, כי הרעיון של פיזור האוכלוסיה מת וכי צריך להסתפק בגבולות 47. התרגום הפוליטי של מה שאתה אומר, הוא צימצום גבולות הארץ, ואני פוחד מפני החלטות מסוג זה. ואתה אכן מציע זאת, תוך ארגומנטציה טובה לטובת העליה.

והערה שניה לשר עופר - אני מבין שפה מתווכחים, אבל אני מבין איך משהו יכול לומר, שאם אתה לא תצביע כפי שהוא רוצה, יש לו דרכים ציבוריות, יש לו מוסד לתאום והוא ישיג את שלו שם, ואם לא, ילך לרה"מ. אז למה בכלל צריך להתווכח, נלך לאחד מהמקומות האלה ונקבע זאת שם. ואני אומר זאת, כי אני מעונין שנצא מכאן מאוחדים ולא מפולגים. ואתה אמרת כבר פעם שנייה, שאם לא מקבלים את הצעתך, אתה תעשה כך (לספיר). יכול להיות שאתה יכול להשיג במקומות אחרים יותר, וזו זכותך, אך אני רוצה לומר את דעתי. אני בפעם הקודמת דיברתי על הרעיון, כי במשך שנתיים נלך לקראת העליה, משום שישנם דברים שאתה לא יכול לנהל אותם

בדיון לפי החוקים, אלא צריך לשנות לפי המציאות, ולפעמים גם ללכת את הקצה השני, למען דרכי שלום. ואם רוצים ללכת לקראת עליה, לא מתוך הזנחת הגליל, אני מוכן לכך.

השר א. עופר :

אני רוצה להציע לחברים לקבל את החלטת

ועדת המנכ"לים, פלוס ה-6,000. כי אז

זה מביא אותנו להצעה א שמחצית מהבנייה, בשנתיים הקרובות, תהיה ברצועת החוף. בנוסף לכך, אני מציע לקבל את החלוקה הגיאוגרפית של ועדת המנכ"לים, אבל כדי שנוכל לחיות אח"כ, נוסיף לכך את 6,000 הדירות של העולים, הגרים היום בדירות שכורות ברצועת החוף. כך שהצעתי היא - 32% ב, כשלזה מוסיפים את אשקלון, נהריה ועכו, אז מגיעים ל-40%, פלוס ה-6,000, זה 50%.

מר ספיר :

בישיבה הקודמת, אתה הצעת - 7,000 ברצועת

החוף, פלוס אשקלון נהריה ועכו - עוד 1,000,

ובירושלים - 1,000.

השר א. עופר :

וזה 50%.

מר ספיר :

האם זה כולל את ה-3,000 שצריך לבנות

השנה, א מתוך ה-6,000 בשנתיים.

השר א. עופר :

כן, איתם זה 50%. 16,000 זה מתוך הפרוגרמה

של ה-5 שנים, כאשר לשנתיים הקרובות, משרד

השיכון מציע 12,000, ואילו משרד האוצר מציע 8,000 לשנה.

מר א. גפני :

הוא עוד לא מציע, יש על זה ויכוח.

השר א. עופר :

משרד השיכון, בטיוטא הראשונה, מציע 12,000.

ואם אני מוסיף בשנתיים הקרובות את ה-6,000, אני מגיע ל-50%.
כלומר, אני מגיע להצעה שלי, שברצועת החוף יהיו 50% לעולים,
פלוס אשקלון, נהריה ועכו.

שיכון - 31.12.74

השר ש. רוזן :

אני רוצה להגיד מילה אחת על התקציב הצפוי

לשנה זו. אינני יודע האם זה יהיה 9,000

או 12,000. אני אמרתי בישיבת הממשלה, כי מאז קום המדינה, לא היה תקציב שהגביל את העליה. זה לא היה, והיה עקרון, שעד כמה שלא תהיה עליה, ינתנו לכך אמצעים. כאשר, עד כה, נקלטה העליה, בתנאים אותם ספיר תאר, לפי האחוזים הבאים - 50% ברצועת החוף, 40% באזורי פיתוח ו-10% בירושלים. כאשר גם מתוך ה-40% של אזורי הפיתוח, למעשה לא כולם נקלטו שם, אלא נקלטו רק 30%, עם כל המשברים. לכן, אם לא ישתנו ממדי העליה, המדיניות צריכה להיות, כמדיניות קבועה, 50% בנייה לעולים ברצועת החוף לשנתיים הקרובות, כאשר אם עוד ניתן דירות בתמורת הדירות השכורות, זה יגיע ל-57% - 58% בשנתיים הקרובות, כאשר אפשר לעשות זאת בשנתיים או 3 שנים.

אני כמובן אינני רוצה לצמצם את גבולות

הארץ מעבר לגבולות הקיימים, אבל אני, לא פעם, שואל את עצמי - מה קודם - פיזור האוכלוסיה או קליטת עליה? ואני אומר בפרוש כי קליטת עליה קודמת. ואם לא נחשוב בדרך שכזו, אנו נאבד עליה, אם ע"י כך שלא יבואו או ע"י ירידה. אם אנו לא יכולים לחשוב על פרינציפים ל-5 שנים, אז נחשוב לשנתיים הקרובות.

מר ספיר :

אני אינני רוצה להשתמש בביטויים קשים, אך

ענין ה-6,000 לא שייך לענין העובדתי.

ה-6,000 כבר גרים ברצועת החוף, וחתמו איתם על חוזים על-דעת הממשלה ועל דעת הסוכנות היהודית. לכל אחד יש חוזה, ואני אבקש, מחר בבוקר, לשלוח חוזה שכזה לשר המשפטים כדי שהוא יראה אותו, ויראה כי כתוב בו במפורש כי צריך להחזיר להם שיכון במקום מגוריהם. מחר בבוקר זה ישלח לשר השיכון, שר האוצר ושר המשפטים. ואין כל שייכות בין עולה שבא לפני שנתיים והכניסו אותו לדירה שכורה, לבין קומבינציות של אחוזים. כי נכונות להגיע ל-50%, זה אומר, כי לא נבנה אף דירה

בשביל עולים, וכי אנו נהפוך לרמאים מהמין הגרוע ביותר.

עכשיו, אני רוצה להגיד לענין הויכוח
התרבותי שלך, השר בורג, אתה לא צריך לאיים, אתה תמיד לקחת את
הממשלה בגרירת, אז מה אתה מטיף לי מוסר?

השר י. בורג: לא הטפתי מוסר!

מר ספיר: אני רוצה שיהיה ברור - ורוזן אכן אמר

זאת - עוד לא קרה, מ-48 - והיתה

לי קצת שייכות לענין העליה - שהיתה קיימת סיבה למעצור ועיכוב
בעליה. אי-אפשר שלא להוציא כסף על עליה. ואני לא זקוק לתעודת
יושר על מה שנעשה בקרית-שמונה - לפי מה שקראתי בעיתונים, על כך
וכך אלפי דירות העומדות ריקות בקרית שמונה, צפת ומעלות, כיוון
שעולים לא הולכים לשם - זה ברור וידוע כי עולים לא הולכים לשם.
אולי תהיה פעם עליה שתלך לשם, היום לא. והיום צריך לבנות להם
במרכז, ואם לא נבנה ברצועת החוף, נהיה במצב שנצטרך לשלוח להם שליחים
שלא יבואו, כין אין בשבילם דירות. ואני רוצה להגיד, כי אנו
נצטרך לבנות דירות עם רזרבה. ואני מכיר פה אנשים, ליד השולחן הזה,
שדרשו 8,000 דירות רזרבה ולא 1,000. ולכן לדעתי צריך לדבר
על 70%. והנה, אתה אמרת 20% קודם, ועכשיו אתה מדבר על 40%,
כי ה-6,000 לא שייכים לזה, משום שאיתם יש לנו חוזים, ואי אפשר לעשות
צחוק מאנשים, וחייבים לתת להם דירות באזור מגוריהם. והרוסים
האלה הם לא אנשים קלים. אם אתם מכירים את יוסף חריט, אשר מדבר
בשם, הרי הוא מאוד תקיף בענינים. יש להם חוזים וצריך לקיים
אותם. יש כאן גם ענין אנושי. האנשים האלה כבר הסתדרו שם -
ואנו שמחים מאוד על כך, כי אנו משקיעים בכך הרבה מאוד כסף, אז
אי-אפשר פתאום לבוא ולהזיז אותם. לכן אני אומר, כי ה-6,000 הם
מחוץ לכל חשבון. רוזן הציע 56%.

רוזן הציע 50%, חוץ מהשנתיים הקרובות.

השר א. עופר :

ובפעם הקודמת, הציע השר עופר, 8 אלפים מתוך 16 אלף.

מר ספיר :

אז עוד לא דיברנו על תוספת ה-6,000.

השר א. עופר :

ז"א, שמציעים להם 4,000 ברצועת החוף ו-12 אלף במקומות אחרים. מה משמעות העניין הזה?

מר ספיר :

גם משכנות העוני, כולם, נמצאים בתל-אביב, וגם להם צריך לתת שם פתרון, ולא רק לעולים.

השר א. עופר :

כשאתם אומרים כי ה-6,000 נכנסים לתוך ה-16,000, כמה זה בשביל עולים חדשים?

מר ספיר :

יש לקחת בחשבון כי חלק מה-6,000 הללו, כ-2,000 - 3,000, נמצאים כבר היום בבנייה.

השר א. עופר :

אני רוצה שיהיו ברורים שני דברים :

מר ספיר :

א. שה-6,000 הללו אינם בחשבון הכללי.

ב. בישיבה הקודמת אמרת, שאם רוצים לסיים את העניין, הרי מדובר

ב-9,000 ברצועת החוף, ירושלים - 1,200, הגליל - 2,500,

הנגב - 2,300.

כמה דירות פנויות מדיירים יש למשרד השיכון בגליל?

מר זורע :

השר א. עופר :

אין לי תשובה. אני חושב שכמעט ואין, או מעט מאוד.

השר י. רבינוביץ :

אנו יושבים כבר 3 ישיבות ומתווכחים ויכוח

מר, שאיני יורד לסוף דעתו. לדעתי, אין

ערך לויכוח הזה, ואני אגיד לכם למה? אני אמרתי כבר בישיבה הקודמת, כי אם יבואו עולים, אנו לא נבנה לצרכים אחרים, אלא רק לקליטת עליה. כי לקלוט אותם בארץ, זה הדבר הראשון. אז ידחו את ענין הזוגות הצעירים ואת משכנות העוני, כי בראש וראשונה קיימת מצוות הקליטה. אני רוצה לראות מצב, שיבוא אלינו זרם של עולים ואנו לא ניתן להם פתרונות בארץ. אנו נשעבד את הכל למען העליה, ובשבילי זה הצו הראשון. אז בפעם הקודמת דובר על 16,000 יחידות דיור - ואיני מדבר כבר על כמה כסף יש לנו בשביל זה - כי על זה יהיה עוד וויכוח וברקים ורעמים - ואם חס וחלילה, לא תהיה עליה, יש לי דעה מאוד מוגדרת כמה אפשר להוציא בשנים רגילות על שיכון. כי אנו לא נבנה דירות שיעמדו ריקות. ויהיה אצלנו עוד ויכוח על כמה מדינת ישראל יכולה לבנות. עם כל זה, אני בעד זה, שאנו קודם כל נקבע את הפרופורציות, כדי שתהיה לנו איזון שהיא הנחייה לגבי העתיד, בכל השטחים. ואני בענין זה, מוכן לקבל גם את הצעת ועדת המנכ"לים וגם את הצעת משרד השיכון - האומרת כי ברצועת החוף יהיו ב-3% יותר, ואני מוכן להצטרף לרעיון פיזור האוכלוסין.

אך לא על זה הויכוח. הויכוח הוא תאורטי -

אם יבנו למשל, 80 אלף דירות ב-5 - 6 שנים, זה אומר 16 אלף דירות לשנה, והויכוח בישיבה הקודמת היה, כאשר עופר אמר, תאורטית, כי מחובם 8,000 יבנו לעולים, וספיר אמר כי מתוכם 9,000 - כולל אשקלון נהריה ועכו. על זה היה הויכוח ועל זה אנו יושבים כבר 3 ישיבות. אני מסכים, כי הפרופורציות לעולים יהיו כמו שרוצים משרד הקליטה והסוכנות. בנקודה זו, אני איתם.

שיכון - 31.12.74

כשהמדובר על השנתיים הראשונות.

מר א. גפני :

כן. והלוואי ויבואו עולים. ואני גומר
בזה את הויכוח.

השר י. רבינוביץ :

השר ח. צדוק : ענין ה-6,000, נדמה לי שהוא קצת יותר
ברור לי עכשיו. ונדמה לי שזה קצת מערפל
את התמונה באם עושים מה-6,000, ומהתכנית של הבנייה לעולים שיבואו,
חבילה אחת.

זה כבר לא 6,000, כיוון ש-3,000 הם כבר
בבנייה.

השר י. רבינוביץ §

השר ח. צדוק : צריכה להיות תכנית בנייה אשר תאפשר לנו
לעמוד בהתחייבויותינו כלפי האנשים היושבים

היום בדירות שכורות, ואיני יודע מהי הפרופורציה בתוך ה-6,000 או
בתוך הדירות השכורות. זה לא מענין אותי. כשבאים לקבוע את התכנית,
העיקר הוא, שנעמוד בהתחייבויות, לתת להם דירה באזור מגוריהם.
וזה יכול להיות ר"ג במקום ת"א, אבל לא בגליל במקום בירושלים.

עם זאת, אני היום לא מבין, מדוע אנו
צריכים היום לקבוע סולם של פרופורציות [redacted] לתקופה ארוכה של
5 שנים. האם אנו יודעים איזה היקף של עליה תהיה? נדמה לי, שאם
אנו נוסלים לעצמנו את הסמכות ואת האפשרות לקבוע מה יהיה בשנתיים
הקרובות, אז זה המקסימום. כשאנינו יכולים לזרוק את הבטחתנו לעשות
הכל בכל הנוגע לעליה. לכן, צריך להפריד בין ה-6,000 לבין הדברים
האחרים. לגבי ה-6,000 זה נתון, ולא מענין אותי, ברגע זה, איך
נופלת הפרופורציה. זה לא יכול להיות מעורב בקביעת פרופורציות

השר ח. צדוק

הדיוור לעליה, וצריך לבוא בתוך הפרופורציות הקיימות לדירות שכורות. כי זה נתון שאי-אפשר לשנותו. ולעתיד - אני חושב שאנו יכולים לקבוע איזה שהן פרופורציות ל-5 שנים, אלא רק לשנתיים הקרובות. כאשר דעתי העקרונית היא כדעתו של שר הקליטה, כאשר גם בעיני, כאשר אני מנסה להכריע בין קליטת עליה לבין פיזור אוכלוסיה, עדיפה בעיני קליטת עליה. מה גם, שאין, לא במשרדי ולא לי, את הכלים לבדיקה מדויקת של הפרופורציות, אבל אני בפרוש אומר, ואני מוכן להגיד זאת גם בפומבי, שבכך וכך אחוזים, אני מוכן להקריב את פיזור האוכלוסיה למען קליטת עליה, כשזה לשנתיים הקרובות.

השר א. עופר : אם כך, אני מציע כי הועדה תתפרק, והתכנון

יעשה כפי שנעשה עד עכשיו.

כי יש פה 2 דברים שונים : בישיבה הקודמת הגיעו כמעט לקונצנזוס בענין, כאשר משרד השיכון תובע קביעת פרוגרמה ל-5 - 6 שנים, לפי שהתקציבים יאפשרו - כדי שאפשר יהיה להכין תכניות, לארגן את הסביבה, להכין תשתית תעשייתית ומקומות תעסוקה. ולשם כך הוא מבקש את הפרופורציות ומבקש תכנית של פיזור האוכלוסיה, כי הוא צריך קו מנחה. בפעם האחרונה, הוסכם במפורש, גם ע"י ספיר, כי מבחינת העליה, עושים מאמץ ב-2 השנים הקרובות וזה הכל. כאשר כאן בא השר צדוק ואומר כי לתקופה של השנתיים הקרובות, יש לקבוע דברים קונקרטיים. ואני מסכים כי גם יחד עם הדיון התקציבי לשנתיים - 3 שנים, יהיה ברור מה עושים, אבל יחד עם זאת, אנו צריכים לתכנן לתקופה ארוכה יותר. אני הצעתי כאן, בניגוד להצעות מנכ"ל משרד הפנים, שאפשר להגיד ששעור אחוז הפריסה בין האזורים, יהיה קבוע כל שנה, ושהוא יהיה קו מנחה וברור, כאשר בשנתיים הראשונות, צריכה להיות פעילות ברורה ויותר מרוכזת בשני תחומים : קודם כל, בענין העליה, שהובהר לנו כאן, שבטווח הקצר אי-אפשר לשנות אותו. אבל ישנו דבר נוסף - מבחינת יצירת

שיכון - 31.12.74

השר א. עופר

מקומות תעסוקה ותשתית, אנו זקוקים לזמן יותר ארוך. כי אי-אפשר לבנות דירות, מבלי שיהיו במקום מקומות עבודה. אז אם יקבעו את המספרים הקונקרטיים, לכל שנה, כקו מנחה של תכנון, אפשר יהיה לפתור את בעיית העליה בכיוון המתקבל על הדעת, מצד כל הגורמים. וכן נוכל גם להכין את עצמנו מבחינת מצב התעסוקה, שייפטר פיזור האוכלוסיה.

השר ח. צדוק :

אם ההצעה היא קו מנחה למשך התכנית כולה, ואילו חלוקה קונקרטית רק לשנתיים הקרובות,

זה בסדר.

השר א. עופר :

אני מציע לפרק את הועדה. חיינו 26 שנה בלי פרוגרמה ותכנית, ואנו יכולים להמשיך

לחיות כך גם הלאה.

מר זורע :

אנו חיינו כל הזמן עם תכניות דו-שנתיות.

השר א. עופר :

לכן הגענו למצבים שדירות עומדות גמורות וריקות, מפני שהתשתית מסביב לא גמורה,

כפי שזה קרה ברמות. ואם אתה רוצה להמשיך כך, בבקשה. וכך גם הלאה נמשיך להוות מיעוט בגליל, לפי תכנית החלוקה של 47, משום שאנו שם, בשום מקום, איננו רוב.

לכן אני רוצה שנדע - יושב פה ספיר עם ה-6,000,

וישנה גם הצעת רוזן. אבל גם משכנות העוני יושבים בחיפה, בחל-אביב ובירושלים, ולא בקרית-שמונה. בקרית שמונה אין משכנות עוני. ואנו לא יכולים להעביר את שכונת התקווה לגליל. ואשר לזוגות הצעירים, יש גם להם מה להגיד. לכן יש לראות את המכלול כולו ולעשות את המאמץ פלוס התכניות הכלכליות. ואתם צריכים לקחת בחשבון, כי אם מחליטים להפקיע בנצרת או בכרמיאל, הרי רק הפרוצדורה של ההפקעה תיקח 3 שנים.

שיכון - 31.12.74

השר א. עופר

אני חושב, ש-2 שנים זו רגרסיה.

השר ח. צדוק :

המלובר בשנתיים לגבי עולים.

השר א. עופר :

באשר לעולים, עוד לא ברור איך נפתור את

הבעיות. יתכן שנמצא פתרון לאותן

6,000 דירות, בדירות מיד שנייה. אנו אומרים פה איפה משרד

השיכון בונה לכל הפתרונות.

מר ספיר :

רבינוביץ צדק. ושוב אני אומר - ה-6,000

אינם שייכים לעניין.

השר א. עופר :

לאנשים המבקשים להוציא אותם מהעניין, אני

מזכיר שוב, כי חלקם נמצאים כבר בבנייה,

ואם אנו רוצים לעמוד בזה, אנו חייבים לקבל את הצעת משרד השיכון,

כי לא נוכל להיות עם פחות מ-35% ברצועת החוף, משום שאנו צריכים

לתת פתרונות גם למשכנות העוני וגם לזוגות הצעירים. כאשר אם בעוד

שנתיים, ירצו לעשות רביזיה, ב-3%-2% תמיד אפשר לעשות רביזיה.

באשר להצעת שר הקליטה, הרי היום היא אומרת

50%, להוציא את ה-6,000, ברצועת החוף, כאשר אני, במסגרת הצעת משרד השיכון, מוכן לקבל את הצעת שר הקליטה. וכך אני מציע לקבל את החלוקה

הגיאוגרפית לפי הצעת משרד השיכון, עם ההצעה של 50% ברצועת החוף,

כולל אשקלון וכולל ה-6,000.

השר ח. צדוק :

האם הצעת משרד השיכון נוגעת לכלל האוכלוסיה?

השר א. עופר :

כן.

השקד+מקד+מקד+מקד

מר ספיר :

אני מבקש שה-6,000 לא ישתייכו לענין.

ואם בונים כבר בשבילם, הרי לא יבנו

בשבילם פעמיים. אני רק מוצא פה, בדף של משרד השיכון, כי יש

לנו במרכז, ובחיפה, בבנייה, 12 אלף.

השר א. עופר :

אין זה שייך לענין, זה לא על סדר היום,

היום.

מר ספיר :

הוסכם כי ה-6,000 אינם כלולים בחשבון.

והצעתו היא, אם מגיעים לידי הסדר על

57%, כפי שדובר בישיבה הקודמת, טוב, אם לא, אני מערער על ה-50%.

השר י. רבינוביץ :

אני לא רוצה שספיר יערער. אני מציע כי

הסיכום יהיה, שאנו שוקלים כל חצי שנה

את בעית העולים מחדש, ואז אנו נותנים אפשרות אפילו ל-60%, אם יהיה

צורך, אבל היום, אנו נסכם את הסיכום המוצע.

מר ספיר :

באם זה רק 50%, אני מערער.

השר א. עופר :

אנחנו מבקש להצביע.

השר י. רבינוביץ :

אני מצביע איתך.

השר א. עופר :

אני מציע להצביע על הצעת ההחלטה של משרד

השיכון על 50% ברצועת החוף, כולל אשקלון,

להוציא את ה-6,000, כאשר הצעת שר הקליטה תיבלע בתוך הצעת משרד

השיכון.

השר י. רבינוביץ :

אני מוכן להצטרף להצעה על ה-50%, וכי בכל

חצי שנה, יערך שיקול מחדש לגבי העליה

שיכון - 31.12.74

השר י. רבינוביץ

ואם יהיה אז צורך להוסיף עוד 10%, אנו נקבל זאת.

השר ח. צדוק : אני מבין שההחלטה היא כזו - ה-6,000

נשארות לפי המצב הקיים. כשאנו קובעים

היום ש-50% מתוך הבנייה לעולים תהיה ברצועת החוף, ואומרים כי

לגבי האחוז המיועד לעולים, יהיה שיקול מחדש, חכל חצי שנה,

בהתאם לצרכים.

השר א. עופר : ולגבי החלוקה הגיאוגרפית - לפי הצעת משרד

השיכון.

השר י. בורג : אני פונה לספיר לקבל זאת ברוח טובה - והרי

אנו עוד נפגש כל חצי שנה.

מר זורע : אני חושב, שהדיון בתכנית השיכון והחלטת

השר, נתדרדר בשל דברים, שאיני אומר שהם

לא חשובים, אבל הוא הדרדר, וגם לתכנית להדרדר. אם תהיה החלטת ממשלה

האומרת כי מבטלים את פיזור האוכלוסיה, בבקשה. אבל לדעתי, התכנית

נדרדרה, ולאור הקונצנזוס שהולך להיות פה, אין יותר גליל. וצריך

לדעת זאת. כי אז הממשלה יכולה להציע כי יבנו ברצועת החוף 60%,

ואז ניטל ~~הייתה~~ מהתכנית הזו העוקץ שבשאלה הספציפית.

השר ח. צדוק : מהי ההצעה שלך?

השר א. עופר : 35% במקום 32% בגליל. אין שום הבדל משמעותי.

מר זורע : אין לנו ויכוח אם איש מהיושבים פה בענין

ירושלים, הגליל, הדרום והנגב. הויכוח הוא

שיכון - 31.12.74

רק לגבי רצועת החוף, לגבי הבנייה הציבורית ברצועת החוף. כי אז זה נוטל את התימרות התכנית ליישוב הגליל, וצריך ללכת בהחלטה כזו בידיעה שזו התוצאה - אולי זה טוב, אולי זה רע - איני רוצה להכנס לזה.

השר א. עופר : הוא אומר, כי אם במרכז תבנה יותר מ-21%, לא תהיה לך פרוגרמה.

מר זורע : זו משמעות העניין במונחים ראליים. אני סבור כי יש אחיזת עיניים ב-32%, אם זו תהיה הפרופורציה במרכז. ובלי כל כוונה רעה, אני מוכן לרדת ל-30% בגליל, אבל אם במרכז תהיה בנייה בפרופורציות המוצעות כאן, הגליל לא יהיה. יכול להיות שזה טוב, אז צריך כי הממשלה תכריז על כך.

השר א. עופר : מדברים על עולים אשר יתדפקו על דלתות המשרדים, אבל יש עוד אלמנטים שיתדפקו, למשל, ערי הפיתוח, שזה מפעל שלך ספיר, יהיו מחר במשרדי הממשלה בירושלים.

השר א. עופר : אני מבקש הצבעה - מי בעד החלוקה הגיאוגרפית כפי שהוצעה ע"י משרד השיכון, עם ההחלטות לגבי העולים, כפי שנוסחו לבסוף ע"י שר המשפטים, שהוא בעצם ריכז את כל ההצעות?

5 שרים בעד ההצעה הזו.

לגבי המשך העבודה - יש לנו 3 ועדות. אני מציע רק להחליט שועדת שרים לענייני פיתוח תעבוד על תכנית לגבי ערי הפיתוח; ושהועדה של הפנים, השיכון, המינהל והקליטה, תעבד את החלוקה הפנימית של אזור החוף.

שכ/6 הפיזור הגיאוגרפי של תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80

מ ח ל י מ ים לאשר את הצעת מסרד השיכון לענין הפיזור הגיאוגרפי של תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80 ולקבוע כי בכל מסגרת של בניה ציבורית, תהיה החלוקה בין האיזורים כדלקמן:-

(א)	ירושלים	-	11%;
(ב)	הגליל	-	32%;
(ג)	רצועת החוף	-	35%;
(ד)	הדרום והנגב	-	22%.

שכ/7 פריסת הבניה לעולים במסגרת תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80

מ ח ל י מ ים :

- א. מחצית מכלל הבניה שתוקצה לעולים בשנתיים הקרובות במסגרת תכנית פיתוח השיכון לשנים 1975-1979/80 תיבנה באיזור רצועת החוף כולל עכו, נהריה ואסקלוז;
- ב. מחוץ למסגרת הנ"ל יימצא פתרון לעולים שקיבלו דירות מוטכרות - באיזור מגוריהם;
- ג. מדי חצי שנה תבחן מחוט הפעלת הבניה לעולים.

שכ/8 ועדות לבחינת נושאים במסגרת תכנית פיתוח השיכון: ועדה לקביעת פריסת השיכון באיזור המרכז

מ ח ל י מ ים להקים ועדה ביגמסרדית לקביעת פריסת השיכון באיזור המרכז. הרכב הועדה: בציג מסרד השיכון יו"ר ובציגי מסרד קליטת העליה, הפנים ומנהל מקרקעי ישראל.

שכ/9 פריסת השיכון בערי הפיתוח

מ ח ל י מ ים : ועדת הטרים לענין ערי פיתוח תקבע את פריסת השיכון בערי הפיתוח.